

Tapolcsai Dezső

igazgató érdeme. Az első író, aki T-et kapott: Halm Friedrich (L. o.) volt, aki a „Sampiero” c. darabjáért vette fel. Ezt bemutatták 1844 jan. havában. (5-ször került színre.) Lásd: „Fővárosi Lapok”, 1894 febr. 21. — A „Pesti Hírlap” 1886 okt. 1. azt írja, hogy a T.-rendszert von Hülsen Botho báró berlini színházi intendáns honosította meg. (Szül. 1815 XII. 10. Berlin, — megh. 1886 IX. 30. u. o.) A T. szóra Döbrentei Gábor a „Tiszteletdíj”-at faragta, 1833-ban. Előbb „tisztelő jutalom”-nak nevezte. (Lásd: „Magyar Nyelv”, 1905. 279. old.)

Tapolczai Dezső, színész, majd színházigazgató, sz. 1866 nov. 1-én, Tapolcafőn. Gimnáziumi és kereskedelmi iskolai tanulmányai után hivatalnok lett, majd 1884-ben a színházra lépett, mint kardalos. Első igazgatója Csóka Sándor, aki tehetségét felismerve, kivette a kórusból. 1886-88-ig Kövessy Albert miskolci társulatánál volt, 1891-ben Aradi Gerő, 1894-ben Tiszay Dezső az igazgatója. Többek között Aradon, Temesvárott, Debrecenben is működött. Ez utóbbi helyről szerződtette a Vígszínház, a melynek 1896-tól, megnyitásától kezdve 21 esztendeig vezető tagja volt. A színház megnyitó előadásán Jókai Mór „Barangók” c. darabjában ő kapta az első nyiltszini tapsot. Neve egybeforrt a Vígszínház diadalmas fénykorával, úgyszólván minden darabban szerepet játszott, szerepeinek sora oly hosszú, hogy még a nagy sikereket sem sorolhatjuk fel s csak pár szerepet emelhetünk ki. Ilyenek: Ocskay Sándor (Ocskay brigadéros), Durand Albert (Durand és Durand), Armand (Baccarat), Cardillac (Államtitkár), Richter (Szentbernáti barátok), Müller Ottó (Aranykakas), Gerő (Tatárjárás), Bruck Bernát (Tajfun), Szolgabíró (Tanítónő), Moulard (Őrnagy úr), Valentin (Kis mama), Vendel (Heidelbergi diákélet), Barát Ödön (Napoleon öcsém), Brunó (Farkas), Kapor Kálmán (Mozgó fényképek), Robert (Nincs elvámolni valója), Klasszikusokban: Tranió (Makrancos hölgy), Arragóniai herceg (Velencei kalmár) stb. 1898 május 26-án feleségül vette Vizváry Mariskát, kitől azonban

utóbb elvált. 1917-től 1921-ig a Városi Színház helyettes igazgatója volt, ahol különösen az operai előadások népszerűsítésével szerzett jelentős érdemeket. 1915 nov. 18-án a leégett szabadkai színház pótlására készült új színházterem megnyitására mondott az Országos Színészegyesület megbízásából emlékeztető felavató beszédet. 1921 nov. 20-án a Fővárosi Operett Színház helyettes igazgatója, 1922 dec. 23-án pedig igazgatója. Ebben a pozíciójában érte a Budapesti 1925 április 26-án hirtelen bekövetkezett halála. Temetésén Roboz Imre, Halmay Tíbor, Góth Sándor, Beöthy László, Harsányi Zsolt, Magyar Károly, Géczy István és Nagy Jenő búcsúztatták. Sírja felett Incze Sándor emelt díszes síremléket, melynek 1928 nov. 1-én történt felavatásánál Góth Sándor, Stella Gyula, Herczeg Jenő és Gyöző Lajos mondtak emlékbeszédet. 1921-ben egy ideig Almássy Endrével együtt jelmezkölcsönző intézete is volt. 20 évig tagja volt az Országos Színészegyesület tanácsának és főleg a nyugdíjintézet kiépítése körül szerzett hervadhatatlan érdemeket, melyeket az Országos Színészegyesület tanácsa azzal is elismert, hogy arcképét a tanácsterem részére megfestette. Gyermekai: **Tapolczai Gyula**, színész, sz. 1903. jun. 7-én, Budapesten. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzésével, 1919-ben, bevonult a nemzeti hadseregbe, 1920 szept. 3-án mint huszárhadapród leszerelt és Nádassy József pécsi színházvezető tagja lett. Itt működött 1923. szept. 1-ig, a mikor Beöthy László az Unióhoz szerződtette, a mikor a Magyar Színházban szerepelt sikeresen. 1925-ben Bárdos Artur a Belvárosi Színházhoz szerződtette. Szerepei: Hubert (Kék szakáll nyolcadik felesége), Imre (Égi és földi szerelem), Guido della Róbia (Válpörös hölgy), Róbert (Navarrai Margit) stb. 1926 április 14-én Lancelot Gobbo (Velencei kalmár) szerepében sikerrel vendégszerepelt a Nemzeti Színházban, amely szerződést eredményezett és T. Gy. ettől kezdve az intézet tagja. — **Tapolczai Jolán**, színésznő, sz. 1899. június 17-én, Budapesten. A Színművészeti Akadémiát végezte; már növendék korá-